

**CĂN BẢN THUYẾT NHẤT THỂ HỮU BỘ
TỶ NẠI DA**

Hán dịch: Đường Tam Tạng NGHĨA TỊNH
Việt dịch: Tỳ-kheo TÂM HẠNH
(PL 2545 - TL 2001)

MỤC ĐẮC CA
(No. 1452)

Quyển thứ mười

-ooOoo-

Thành kính dâng lễ đức Thế tôn, Ứng cúng, Chánh biến tri.

Phật ở thành Thất La Phạt. Nhiều khách buôn lập đại hội tại viên lâm thỉnh Phật và Tăng đến cúng dường. Họ dọn thức ăn đầy đủ trước đại chúng. Họ bỗng nghe thượng khách mang hàng hóa đi bị phát hỏa. Nghe như vậy họ vội vàng bỏ bữa ăn tại đó chạy về. Đã đến giờ ăn nhưng không có người dâng vật thực. Bí-sô tự nghĩ: "Phải làm thế nào đây?". Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Thí chủ đã sinh ý tưởng bỏ hăn (bữa cúng dường), nên tác ý tưởng ở Bắc Cu Lô Châu tự lấy ăn, không nên sinh nghi.

Bảy giờ có quạ bay đến bên nhà bếp mổ lấy thức ăn. Các Bí-sô nghi ngại không dám ăn, đem sự việc bạch Phật. Phật dạy:

- Cắt bỏ bốn cạnh bị mổ, ăn không lỗi.

Bí-sô chưa kịp ăn, quạ bay lại mổ vào thức ăn, họ nghi ngại không dám ăn. Đem sự việc bạch Phật. Phật dạy:

- Cắt bỏ bốn cạnh bị mổ, ăn không phạm.

Cụ thợ Hiệt Ly Bạt Đề vào nhà xí, thấy ruồi đang ăn vật bất tịnh rồi lại bay vào nhà bếp làm bẩn thức ăn uống. Ngài thưa với Bí-sô rằng:

- Tôi vừa thấy ruồi này trong nhà xí rồi chúng lại bay vào làm bẩn thức ăn.

Bí-sô nghe nói đều không dám ăn. Phật bảo các Bí-sô:

- Các loại ruồi nặng chúng bay đến ở nơi xứ hay phi xứ đều không thành như bản, vật thực ấy ăn được.

Bí-sô muốn nhuộm y, thấy vò đựng tô dầu trong nhà của chúng, cho là vò nhuộm y nên lấy mang đi. Sau đó, xem lại mới biết vò đựng tô dầu nên vớt sang một bên. Phật dạy:

- Nếu mang lên gác nhưng đi chưa được nửa đường, nên đem trở xuống an trí trên đất. Nếu đi quá nửa đường nên đem lên trên đặt chỗ bằng phẳng.

Do không xem xét kỹ chỗ để, vò nghiêng đổ dầu ra. Phật nói:

- Nên lấy vật kê, đừng để nghiêng ngã.

Các Bí-sô đã xúc chạm vào các vật này nên nghỉ ngơi không dám ăn. Phật dạy:

- Thực phẩm ấy tịnh nên ăn.

- Nay các Bí-sô! Có hai loại thức ăn bị xúc chạm vẫn không có lỗi:

- 1- Bị người không tâm quý xúc chạm.
- 2- Người có tâm quý nhưng vô ý xúc chạm.

Người có tâm quý vì do vô ý nên chạm vào, cả hai đều tịnh không phạm.

Bấy giờ có nhiều Bí-sô du lịch bốn phương để lễ bái tháp, có Bà la môn, cư sĩ đem hương xoa, hương bột, hương đốt, vòng hoa, vải vóc gọi các Bí-sô đến cúng dường tháp. Bí-sô gặp phải ngoại duyên nên không thể thực hiện được mong ước của người gọi. Các Bí-sô tự nghĩ: "Vật này phải giải quyết thế nào đây?". Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Có bốn đại tháp là nơi cố định:

- 1- Nơi đức Bồ tát đản sinh.
- 2- Nơi đức Bồ tát thành chánh giác.
- 3- Nơi Phật chuyển pháp luân.
- 4- Nơi Phật nhập Niết bàn.

Nếu bản ý của thí chủ muốn cúng dường các tháp khác, nhưng đem cúng dường vào trong bốn tháp này cũng không trái sở nguyện. Nếu cúng vào hết bốn tháp này có duyên sự trở ngại thì cúng một trong bốn tháp vẫn được vì chúng quan hệ nhau, không cần phải cúng nơi khác nữa.

Cụ thọ Ô Ba Ly bạch Thế Tôn:

- Có hai Bí-sô sinh tâm hiềm khích, dùng những lời lẽ trái nhau để hủy báng. Trong hai người này, người nào đáng tin, người nào không đáng tin?

Phật dạy:

- Tin người giữ giới. Nếu cả hai cùng trì giới thì tin người đa văn. Nếu cả hai đều đa văn thì tin người thiếu dục. Nếu cả hai đều thiếu dục thì tin người rất thiếu dục trì túc.

- Nếu cả hai đều cực kỳ thiếu dục thì tin ai?

Phật dạy:

- Nếu có hai người cùng là bậc cực kỳ thiếu dục mà lại sinh tâm hiềm khích dùng các lời lẽ trái nhau để hủy báng. Việc này không có xảy ra.

Tụng thứ hai.

*Bất ưng linh tặc trụ
Cập dĩ hoàng môn đấng
Nãi chí thọ học nhân
Hành trừ phá tăng chúng.*

Cụ thọ Ô Ba Ly bạch Phật:

- Nếu lấy kẻ tặc trụ làm người hành trụ, thành phá tăng không?

Phật dạy:

- Không thành!

- Nếu lấy năm loại hoàng môn cho đến kẻ biệt trụ làm người hành trụ thành phá tăng không?

Phật dạy:

- Không thành!

- Nếu dùng người phạm tứ trọng để hành trụ thành phá Tăng không?

Phật dạy:

- Không thành!

- Nếu dùng người thọ học để hành trụ thành phá Tăng không?

Phật dạy:

- Không thành.

Tụng thứ ba.

*Bát xích thể phi y
Mạo vũ hướng trụ nội
Tiện lợi nghi phùng bố
Hòa nô phúc cứu tăng.*

Lục chúng Bí-sô ở trần nằm ngủ trên tám chân của Tăng, vung tay đập chân làm chân hư rách. Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Không được nằm ngủ trần trên ngọa cụ của Tăng. Nằm ngủ ở trần bị tội ác tác. Chân của Tăng nên dùng vật khác bọc lại, hoặc sử dụng làm hạ y, chú ý xem xét từ từ thọ dụng.

Lục chúng mang ngọa cụ của Tăng ra chỗ kinh hành, bị mưa ướt thấm làm cho hư hoại. Bí-sô bạch Phật. Phật dạy:

- Không được mang y choàng của Tăng ra nơi sương gió đội mưa kinh hành. Nếu ai dùng như vậy bị tội ác tác.

Lại nữa, Lục chúng mang ngọa cụ của Tăng vào nhà trù để khói xông làm hư hoại. Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Không được mang ngọa cụ của Tăng vào nhà trù. Ai sử dụng như vậy bị tội ác tác.

Các Bí-sô đem ngọa cụ của Tăng vào nơi đại tiểu tiện. Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Không được mang ngọa cụ của Tăng vào phòng đại tiểu tiện. Ai mang vào bị tội ác tác.

Các Bí-sô thấy có chân mền ngọa cụ của Tăng bị hư, cùng nhau đem vứt bỏ. Bí-sô bạch Phật. Phật dạy:

- Không nên vứt bỏ. Nếu y bị rách dài nên lấy chỉ may dính lại. Nếu thấy lỗ thủng thì vá lại, nếu y cũ mục thì may gấp đôi lại. Nếu quá cũ mục thì lấy làm tim đèn. Hoặc băm vụn ra trộn phân bò làm vữa dùng lấp lỗ cột, hoặc trát vách tường. Khi sử dụng như vậy làm cho vật của thí chủ cúng vào phước điền được tăng trưởng phúc đức. Nếu ba y bị hư mục cũng phải xử lý như ở trên.

Tụng thứ tư.

*Định vật thí thử trung
Bất ưng dư xứ thực
Nhược hữu tương khứ giả
Tinh tu y giá hoàn.*

Phật tại thành Thất La Phạt. Có trưởng giả cất một trú xứ cung cấp vật dụng cho trú xứ này rất đầy đủ.

Bấy giờ, trưởng giả thỉnh các Bí-sô đến nhận trú xứ này. Bí-sô chủ trú xứ có nhiều đệ tử ở các nơi khác. Họ vì lễ kính nên đến trú xứ của thầy.

Bấy giờ, Bí-sô chủ trú xứ báo các đệ tử:

- Trưởng giả tạo chùa thỉnh tôi đến nhận trú xứ này, các ông ăn rồi hãy đi.

Các đệ tử bạch thầy:

- Ô Ba Đà Da! Nếu có thức ăn thì cho chúng con mang đến nơi cùng ăn.

Đáp:

- Tùy ý.

Họ liền lấy thức ăn, đèn dầu, giày da, y vật, lọng, củi, các loại thuốc, cành lá hoa quả đều mang đi cả. Một lúc sau họ vận chuyển tư cụ trong chùa muốn hết sạch.

Bấy giờ các Bí-sô khác đang ở trong chùa thấy vậy, đều đi đến nhà thí chủ tạo chùa nói:

- Trưởng giả biết không! Vật dụng của ngài cúng vào chùa, nay đang bị hao hụt.

Trưởng giả nói:

- Trong chùa không nhiều Bí-sô vậy mà tư cụ của Tăng dùng chưa bao lâu bảo rằng đã hết.

Bấy giờ các Bí-sô đem sự việc trên trình bày lại với trưởng giả. Trưởng giả nói:

- Chẳng lẽ tôi cúng tư cụ ấy cho các Bí-sô ngoài chùa hay sao?

Trưởng giả rất tức giận, đem sự việc bạch Phật. Phật dạy:

- Bí-sô ở trú xứ khác không được mang thức ăn của trú xứ này về cho trú xứ mình, cũng không được đem vật của chùa này cho chỗ khác. Thức ăn, đèn, dầu, v.v... nếu bản ý của thí chủ cúng cho người ở chùa này thì không được đưa sang cho người ở chùa khác. Nếu đưa sang người khác ăn phải tính giá trị của vật để trả lại.

Tụng thứ năm.

Tăng y đề thí chủ
Biệt nhân thí tư ký
Cù du hứa biệt nhân
Ny hạ ưng tu lý.

Phật ở thành Thất La Phạt. Có hai anh em cùng nhau xuất gia. Bí-sô tri sự mang y của Tăng gọi cho Bí-sô anh, rồi đi ra chỗ khác. Sau đó Bí-sô em mang đại y của mình đến bên cạnh Bí-sô anh, để y của mình bên cạnh y của vị tri sự gọi. Khi ra đi, lại cầm nhầm y của vị tri sự gọi cho Bí-sô anh. Bí-sô tri sự trở lại, thấy có y khác, bảo Bí-sô anh:

- Cù thọ! Tăng già được nhiều lợi vật.

Đáp:

- Nào có.

Hỏi:

- Vật y này của ai?

Đáp:

- Là y của ông đã gọi.

Tri sự nói:

- Y của tôi to lớn, y này nhỏ hẹp. Chắc có người đến đây và mang y của tôi ra đi. Tôi phải đi hỏi người đã đến đây.

Vị này đến chỗ Bí-sô em thấy có y của Tăng. Hỏi:

- Tại sao người làm vậy?

Đáp:

- Tôi không cố ý lấy y của Tăng mang đến đây. Nếu là y của Tăng, tôn già cứ lấy mang đi.

Bí-sô nghi ngại đem sự việc bạch Phật. Phật dạy:

- Y của đại chúng phải làm dấu.

Bí-sô không biết phải làm dấu thế nào. Phật dạy:

- Nếu là vật của chúng phải ghi rõ: "Đây là y của thí chủ mỗ giáp". Nếu y riêng của một người nên ghi dấu riêng.

Bấy giờ có người đem tấm thảm nhiều màu và tấm nệm nhỏ cúng cho Tăng già. Phật dạy:

- Cho phép đại chúng và cá nhân được nhận.

Lại có người đem giường lớn chân tiện tròn cúng cho Tăng già. Thế Tôn dạy:

- Tăng già được giữ, cá nhân không được.

Như Thế Tôn dạy: - Bí-sô ny an cư mùa hạ nếu có nhân duyên được phép đi lại trong nhân gian.

Có vị tại trú xứ mình ở không chịu sửa sang rủ nhau bỏ đi, để cho trú xứ bị hư nát. Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Nơi trú xứ các Bí-sô ny an cư cần phải sửa chữa. Nếu không sửa chữa bị tội ác tác.

Tụng thứ sáu.

*Nhược hoàng vãng y vật
Tống lai ưng vi thọ
Vị chúng thủ tha tài
Tương chúng vật hoàn giá.*

Có người qua đời, thân thuộc tổng táng vào Thi lâm. Phướn vải đều đem về cúng dường cho Tăng chúng, Bí-sô không dám nhận đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Đây là vật dùng tổng táng cho người chết, được phép nhận.

Có người nghèo quá, đến mượn những vật ấy. Phật dạy:

- Nếu là người nghèo thì cho họ.

Họ có tâm ái ngại đem trả lại. Các Bí-sô không dám nhận. Phật dạy:

- Nếu họ đem đến trả nên vì họ nhận.

Có Bí-sô tri sự vay tài vật của người thế tục để làm việc cho Tăng. Chẳng may, vị này qua đời. Chủ nợ nghe vị ấy chết, vội vàng đến hỏi các Bí-sô:

- Bí-sô *mổ giáp* nay ở đâu?

Đáp:

- Đã chết.

Nói:

- Vị ấy vay nhiều tài vật của tôi.

Bí-sô nói:

- Ngài nên đến Thi lâm để đòi vị ấy.

Người kia nói:

- Bí-sô kia vay tài vật để làm việc cho chúng, nào phải cho tự thân. Quý vị nên thanh toán lại số nợ ấy cho tôi.

Bí-sô bạch Phật. Phật dạy:

- Nếu biết Bí-sô kia vay tài vật vì việc của Tăng nên đem tài vật của Tăng để thanh toán lại số nợ vay trước đây. Nay, Ta chế định nguyên tắc đối với các Bí-sô tri sự doanh tác:

- Phạm các Bí-sô làm doanh tác tri sự trước phải báo cáo cho vị trưởng lão trong chùa sau đó mới được vay của người và phải làm văn tự rõ ràng. Các Bí-sô doanh tác không theo qui định này, bị tội ác tác.

Tụng thứ bảy.

*Cam giá đấng bình phân
Bất ưng phân khẩu phúc
Tứ sự vô phân pháp
Ngọa cụ dạ bất hành.*

Phật ở thành Thất La Phạt. Bây giờ họ cúng chư Tăng rất nhiều mía. Như Thế Tôn đã dạy: - Các câu tịch được lấy một phần ba.

Bây giờ các Bì-sô phân chia mía cứ ba phần chia một.

Bây giờ các Bì-sô ngồi im lặng ở hàng đầu, đến ngồi gần cuối hàng thì gần sát Thế Tôn. Cụ thợ La Hồ La ngồi ở cuối hàng đang ăn mía và nhìn Thế Tôn. Thế Tôn thấy vậy hỏi:

- La Hồ La! Con đã ăn mía chưa?

Đáp:

- Con đã ăn.

Hỏi:

- Con muốn ăn nữa không?

Đáp:

- Muốn.

Hỏi:

- Phần con được bao nhiêu?

Đáp:

- Con được một phần thứ ba.

Thế Tôn dạy:

- Tôi căn cứ về phần lợi của y nên qui định như vậy chứ không áp dụng cho việc ăn uống. Từ nay Ta chế định các Bì-sô, nếu có phần lợi về thức ăn cho đến cái lá nhỏ đều phải phân chia bình đẳng nếu không chia bình đẳng bị tội ác tác.

Khi được nhiều mía, như Thế Tôn dạy cho phân chia thực lợi. Bì-sô sinh nghi, khi được mía cả gốc lẫn ngọn không dám phân chia.

Phật dạy:

- Nên phân chia như đã nói rõ ở trên.

Duyên xứ như trước. Cư sĩ nọ cất một trú xứ. Các Bì-sô ở trú xứ này vẫn đề ăn uống đều do thí chủ cung cấp.

Bây giờ các Bì-sô cùng nhau bàn luận:

- Nay các cụ thợ! Chúng ta không khó khăn về ăn uống nhưng y phục lại thiếu thốn. Đây có sẵn thực phẩm chúng ta đem đổi lấy y phục để sử dụng và mỗi người tự đi khát thực để ăn. Sau khi bàn luận, không có một Bí-sô nào đến nhà thí chủ thợ thực cả. Nhân khi Bí-sô đi khát thực, thí chủ thấy hỏi rằng:

- Thánh giả! Con đã vì quý ngài cúng dường thức ăn hàng ngày. Vì ý gì mà ngài phải đi khát thực lao nhọc vậy?

Bí-sô đem sự việc trên trình bày với thí chủ. Họ bảo rằng:

- Chẳng lẽ đại chúng cùng nhau phân chia phần ăn của từng người hay sao?

Họ sinh tâm cơ hiểm. Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Có bốn loại vật không được phân. Thế nào là bốn?

- 1- Vật tứ phương Tăng.
- 2- Vật của Tốt đồ ba (tháp).
- 3- Thuốc để trong nhà nuôi bệnh của Tăng.
- 4- Phần ăn thuộc cá nhân.

Nếu ai phân chia bị tội ác tác.

Bấy giờ lục chúng Bí-sô du lịch trong nhân gian (xem lại ở trước trường hợp chia ngựa cụ vào nửa đêm).

Tụng thứ tám.

*Quả do Dược xoa thí
Tịnh tri phương thợ thực
Di giả vi tương âm
Bất thiếu địa tăng dài.*

Bấy giờ, Thế Tôn ở nước Tặc Quân du hành trong nhân gian đến thôn Xích Sắc (màu đỏ). Ngay trong thôn này, ngài tạm nghỉ lại thần miếu của Đại Lực Dược Xoa. Khi ấy, Dược Xoa đến chỗ Phật, lạy sát hai chân Phật bạch rằng:

- Ngưỡng mong Thế Tôn và chúng Bí-sô tăng nhận lời mời thỉnh nhỏ mọn của con nghỉ ngơi trong miếu này qua đêm.

Thế Tôn im lặng nhận lời. Dược xoa thấy Thế Tôn nhận lời, liền hóa hiện ra năm trăm phòng cá nhân với đầy đủ giường chăn, niệm gôi, thảm trải, v.v... và năm trăm lò lửa cháy rực rỡ không có khói.

Bấy giờ thần Dược xoa trước tiên lấy phòng trên hết dâng cho Thế Tôn. Sau đó bố trí mỗi Bí-sô một phòng. Bấy giờ thần Dược xoa đến chỗ Phật bạch như thế này:

- Ngưỡng mong Thế Tôn và chúng Bí-sô vào ngày mai nhận sự cúng dường nhỏ mọn của con tại miếu này.

Thế Tôn im lặng nhận lời. Thần Dược xoa này có người bạn thân cũ là đại Dược xoa tên Bạt Đề Ca ở nước Yết Tháp Di La. Dược xoa bảo sứ giả đến nói với bạn rằng:

- Tôi đã thỉnh Phật và Tăng ngày mai tổ chức cúng dường tại nhà. Trái cây ngon ở phương Bắc rất nhiều, rất mong bạn vui vẻ giúp đỡ để thành tựu công đức.

Bấy giờ Dược xoa kia được tin như vậy liền lấy bò đào, thạch lựu, quít ngọt, mía, hồ đào, kiết thọ la, v.v... đựng đầy giỏ lớn sai Dược xoa khác mang đến miếu kia để cúng dường.

Bấy giờ trông thấy các Bí-sô bạch Phật:

- Trái cây ở phương Bắc này phải làm thế nào đây?

Phật dạy:

- Lấy lửa tác tịnh, sau rồi ăn.

Bấy giờ các Bí-sô tác tịnh từng trái. Phật dạy:

- Nên tập hợp lại một nơi. Tác tịnh ba bốn chỗ ăn không phạm.

- Đưa trái cây đến, chúng ăn xong thừa ra.

Phật dạy:

- Nên đập ra làm nước phi thời uống tùy ý.

Lại còn dư ra nữa. Phật dạy:

- Nấu lên đổ vào bình, ngày khác uống.

Vào tháng lạnh, Bí-sô đốt lửa trên nền gạch để sưởi làm gạch bị hư. Phật dạy:

- Không được đốt lửa trên nền gạch, phải lấy ngói lót.

Vẫn bị khói ám vào nền. Phật dạy:

- Nên đốt ngoài cửa.

Khói bay vào làm cay mắt . Phật dạy:

- Đợi hết khói, lấy nước rưới tắt, đem vào phòng.

Bấy giờ Tăng già được cúng cây đèn một tầng. Phật dạy:

- Được nhận! Cá nhân cũng được.

Lại được cúng đèn hai tầng, ba tầng, nhiều tầng. Phật dạy:

- Được phép giữ, cá nhân giữ không phạm.

Tụng thứ chín.

*Khách cựu nghị tường thâm
Thọ thọ phân minh phú
Ngũ khai ung tổng bệ
Trừ đoãn khâu tùy thân.*

Bấy giờ có nhiều Bí-sô khách vào chùa. Bí-sô cựu trú cho họ nghỉ ngơi. Họ liền trộm cắp rồi bỏ đi. Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Vị cựu trú phải quen biết họ mới được cho họ nghỉ ngơi. Trước đó nếu chưa quen biết thì không nên cho ở lại nghỉ ngơi.

Như Thế Tôn dạy: - Người chưa quen biết chớ cho họ ở lại nghỉ ngơi.

Bấy giờ có Bì-sô quen biết đã được nghỉ ngơi. Sau đó có một Bì-sô không quen biết đến đột xuất. Bì-sô đến trước có việc phải đi ra ngoài, vị Bì-sô đến sau trộm lấy y bát.

Bì-sô cụ trú tưởng rằng đây là bạn của Bì-sô trước nên không ngăn chặn lại, kẻ kia lấy bát đã chạy xa. Bì-sô đến trước, trở về phòng thấy không có y bát, hỏi chủ chùa:

- Ai đã lấy y bát của tôi?

Đáp:

- Bạn của thầy đã mang y bát đi rồi.

Nói:

- Tôi nào có bạn cùng đến?

Chủ chùa:

- Vậy người theo thầy đến đây không phải là bạn à?

Đáp:

- Ông đã để mất y của tôi, hãy mau đền bù lại.

Vị kia bị mất y phải chịu thiếu thốn. Các Bì-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Chủ chùa thấy khách đến, trước hết phải hỏi: - Họ có phải là bạn ông không? Nếu họ lấy y bát của ông thì có đưa họ không? Nếu vị này bảo đừng đưa mà tự ý lấy đưa thì phải đền trả lại. Nếu vị này bảo đưa, mất họ chịu.

Lại có Bì-sô khác đến, chủ chùa đã đưa đi nghỉ. Sau đó lại có Bì-sô quen biết đến nữa. Khi ấy chủ chùa bèn đi đánh răng. Bì-sô đến sau trộm lấy y bát mới (của chủ chùa). Bì-sô khác (đến trước) tự nghĩ: "Vị này chắc là người cùng phòng với chủ chùa" nên không ngăn ngừa, bị lấy trộm đi mất. Một lúc sau chủ chùa về phòng, thấy mất y bát, hỏi Bì-sô khác:

- Ai lấy y bát của tôi?

Khách đến trước đáp:

- Người ở trong phòng lấy đi rồi.

Chủ chùa nói:

- Ở đâu lại có người cụ trú trong phòng. Ông để mất y của tôi hãy mau bồi thường.

Người kia đã bị mất y luôn cả tình cảm quen biết.

Bấy giờ các Bì-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Phạm Bì-sô khác vào phòng người khác, nên hỏi chủ nhân: - Nếu có người đến đây lấy y bát có nên đưa hay không? Nếu họ bảo đừng đưa mà vẫn cứ đưa thì phải bồi thường theo giá trị. Nếu họ bảo đưa thì không phải bồi thường.

Có Bì-sô khác gợi ý cho Bì-sô cụ trú, vị này bèn việc phải đi, bảo cụ trú rằng:

- Nếu có Bí-sô nhỏ đến nên đưa y cho vị ấy.

Sau đó không lâu có Bí-sô nhỏ đến, cựa trứ đưa y của Bí-sô khách cho vị Bí-sô nhỏ. Bí-sô nhỏ lấy đi luôn.

Họ đem sự việc bạch Phật. Phật dạy:

-Nếu Bí-sô khách dẫn đưa cho người nào thì giả như người ấy có lấy trộm cũng không phải đền bù. Nhưng cần phải kiểm tra rõ ràng rồi mới đưa.

Gặp trường hợp họ làm lộ lời dẫn ra, người khác nghe được đến nói dối gạt lấy y vật. Do đó bị mất của.

Phật dạy:

- Nên dẫn nhau ở chỗ thuận tiện, nói rõ hiện trạng của vật gửi. Sau đó mới đưa y.

Bấy giờ có Bí-sô đi theo đường đến bến sông xuống thuyền muốn đi, bảo với bạn rằng: - Đưa túi đựng y qua đây. Người kia đưa qua. Kẻ đưa người nhận không cần thận, y bị rớt xuống nước.

Bí-sô bảo rằng:

- Hãy đền trả túi đựng y cho tôi.

Người kia không chịu.

Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Họ chưa nhận lấy thì không được thả ra. Họ chưa cầm đã thả thì phải đền bù lại.

Có người đưa áo bát cho người khác, người kia đón lấy không kịp, áo bị rơi xuống nước. Người bị mất áo bát theo đòi vị kia. Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Nếu họ chưa cầm lấy không được thả ra. Nếu có ý thả ra phải đền bù lại.

Người giữ chùa bị giặc cướp trộm đồ vật. Đại chúng bàn nhau:

- Buộc người giữ chùa phải bồi thường số tài vật bị mất.

Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:- Các vị nên biết rằng:Khi bảo người khác đóng công chùa có năm việc khác nhau:Trên dưới gọi nhau, khóa cửa, phụ khóa công, phụ khóa cửa, gài chốt. Nếu không khóa để kẻ trộm vào lấy, căn cứ giá trị thực tế đền bù. Nếu thiếu một phần thì đền một phần. Nếu không làm gì cả thì đền toàn bộ. Nếu người giữ chùa có ý giữ gìn năm việc trên không thiếu, nếu có bị trộm tài vật cũng không phải đền bù.

Cụ thợ Ô Ba Ly bạch Phật:

- Thế Tôn đã dạy: - Các Bí-sô phải căn cứ chiều dài khuỷu tay để may y phục.

- Có người thân thể lớn nhưng khuỷu tay ngắn thì có căn cứ khuỷu tay để làm y không?

Phật dạy:

- Nên căn cứ vào kích thước của thân thể, không y vào khuỷu tay.

Tụng thứ mười.

*Quần cập tăng khước chi
Hương nê ô y tây
Thủ thực trừ đa phần
Tu tri thập chủng trần.*

Nội y của Bì-sô dính dầu bẩn, bốc mùi hôi. Họ đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Nên giữ thêm (y phụ).

Tăng khước chi (áo lót) quá dơ làm bẩn cả đại y. Phật dạy:

- Nên giữ thêm áo lót.

Bì-sô lập hội cúng dường bị dầu hương, hương bột, dầu đèn, thắm hư y phục. Phật dạy:

- Nếu dính hương bột thì phải giữ sạch y phục rồi mặc. Dầu hương phải giặt sạch rồi mặc. Dầu làm bẩn phải tẩy sạch bằng thảo đậu nước tro rồi mặc.

Bì-sô thọ thực, thức ăn chưa thọ bị rơi xuống đất, muốn thọ nhưng không có người hành thực. Phật dạy:

- Nên tự lượm lên bỏ bớt phần nhiều mới được ăn.

Thức ăn rơi vào nước canh, nước dùng riêng. Phật dạy:

- Nên sốt phần của bên số nhiều ra, ăn phần còn lại.

Bấy giờ các Bì-sô xếp hàng đi khất thực, thỉnh linh bị gió mưa bụi rơi vào bát, nghi ngại không dám ăn. Có trường hợp ngay khi ăn bụi rơi vào bát. Phật dạy:

- Nay các Bì-sô có năm loại trần (bụi):

- 1- Xúc trần.
- 2- Phi xúc trần.
- 3- Tịnh trần.
- 4- Bất tịnh trần.
- 5- Vi trần.

Xúc trần đến rơi trên y phải giặt sạch. Rơi vào bát phải múc bỏ rồi ăn. Lại có năm loại trần (bụi):

- 1- Thực trần.
- 2- Âm trần.
- 3- Y trần.
- 4- Hoa trần.
- 5- Quả trần.

Các loại trần này mắt thấy được thì thọ rồi mới ăn. Nếu không thấy được thì ăn tùy ý.

CĂN BẢN THUYẾT NHẤT THỂ HỮU BỘ
TỶ NẠI DA

HẾT PHẦN MỤC ĐẶC CA

- Hết quyển 10 -
(trọn bộ)

-ooOoo-

[Quyển 6](#) | [Quyển 7](#) | [Quyển 8](#) | [Quyển 9](#) | **Quyển 10**

[Đầu trang](#) | [Mục lục](#) | [Xuất Gia Sư](#) | [An Cư Sư](#) | [Tùy Ý Sư](#) |
[Yết Sĩ Na Y Sư](#) | [Nữ Đà Na](#) | [Mục Đắc Ca](#) | [Bí-Sô Giới](#) | [Bí-Sô-Ni Giới](#)

*Chân thành cảm ơn Tỳ kheo Tâm Hạnh, chùa Long Sơn, Nha Trang,
đã gửi tặng bản vi tính (Bình Anson, tháng 2-2002)*

[\[Trở về trang Thư Mục\]](#)

updated: 03-02-2002